МАРТЕНСКИ МУЗИКАЛНИ ДНИ

ПРАЗНИК НА СЪВЕТСКОТО МУЗИКАЛНО ИЗКУСТВО

СЛЕД симфоничните оркестри на Съветското радио и телевизия, на Ленинградската и Киевската филхармонии, на Латвийското и Естонското радио и телевизия, от градовете Новосибирск и Уляновск подиумът на фестивала „Мартенски музикални дни" даде възможност любителите на музиката и тази година да се срещнат с изкуството на един от най-изтъкнатите съветски симфонични колективи — Московския държавен симфоничен оркестър.

Под ръководството на главния си художествен ръководител н. а. на РСФСР Вероника Дударова в концертите си на 14 и 15 март оркестърът демонстрира професионално изпълнителско майсторство и артистичност от най-висока класа. Изкуството на съветските симфоници се характеризира с изключителна лекота и прецизност при реализиране на сложните в техническо отношение фактури на застъпните в двете програми творби, със съвършено претворяване стиловите особености на авторите и произведенията. Изброеното естествено се свързва с емоционалното и енергичното ръководство на диригента, съчетано със задълбочено познаване на творбите и със стремежа максимално да бъдат разкрити специфичните им качества.

Радостно бе, че първото произведение в програмата на съветските гости бе „Българска сюита" от Панчо Владигеров, една творба на бележития наш композитор, в която много силно се проявяват най-типичните за неговото творчество черти — непосредствена връзка с най-характерните страни и черти на българското народно музикално изкуство. Затова ценна заслуга на състава бе преди всичко точното вникване в ритмичните и интонационни особености на народната песен и танц, майсторски претворени в богато нюансираното и емоционално изпълнение на отделните части на творбата. Специално трябва да се отбележат постигнатата атмосфера, задушевна лирика и богата изразност във втората част „Песен" — един от върховете на симфоничното проникновение на Владигеров.

Концертът за пиано № 1 от Прокофиев разкри огромните възможности на солиста и оркестъра в реализирането трудната в стилово и техническо отношение музика на видния съветски композитор. Това добива особена стойност, като се има пред вид, че точно в тая негова творба се проявяват за пръв път ярко и цялостно най-характерните за творчеството му черти. Концертът е изграден от непрекъснато сменящи се епизоди, чието изпълнение изисква едновременно да се намерят и подчертаят техните специфични особености и заедно с това логично да се свържат в едночастните рамки на произведението.

Подкрепен от своите изключителни качества — блестяща техника, красив и богато обагрен тон, младият съветски пианист Григорий Соколов се справи отлично с тази сложна задача. Много ярко се откроява в неговото изпълнение способността естествено и непринудено да преминава в различните по своя характер моменти, изграждайки последователно отделните кулминации и творбата като цяло. Оркестърът бе напълно равностоен участник в изпълнението, който под вещото ръководство на своя диригент спомогна не само за пълната и успешна изява на солиста, но и за максималното разкриване на богатството и красотата на тая творба.

С изпълнението на Симфония „Манфред" от Чайковски съветските симфоници обогатиха фестивалната програма с едно рядко изпълнявано у нас произведение. Създадена по едноименното произведение на Байрон, симфонията разкрива, в типичните за творчеството на Чайковски линии, трагичния образ на главния герой, и нейният лайтмотив обединява четирите части на симфоничния цикъл. Тук оркестърът показа напълно своите огромни възможности, още по-релефно се очертаха качествата на отделните групи, тяхната вътрешна споеност и балансираност. Богато нюансираният и изразителен тон на щрайха, пълният, качествен и като че ли нямащ динамични граници звук на духовите се оказаха предпоставка за претворяването на симфонията. В големи, в мащабни линии бяха постигнати първата и четвъртата част, в които се открояваше умелото съпоставяне на изпълнените с драматизъм и трагика епизоди и моментите на светла и спокойна лирика. Чудесно бяха намерени типичните за средните две части черти и мястото им в цялостното музикално развитие, което разкри изключителните качества на диригента и оркестъра в постигането на голямата симфонична форма.

Показаното в първия концерт от прекрасния съветски колектив бе сумирано в двата биса, изпълнени в отговор на сърдечните и продължителни аплодисменти на възторжената публика — енергичното и блестящо изпълнение на Въведение към оп. „Лоенгрин" от Вагнер (с великолепно и запомнящо се проявление на валдхорните) и задушевно изпятата лирична миниатюра от Скрябин „Мечти".

Безспорно кулминация в представянето на Московския държавен симфоничен оркестър на Мартенските музикални дни бе изпълнението на Симфония № 10 от Дмитри Шостакович. Привидно тази симфония стои настрана от типичния за Шостакович идеен и сюжетен свят, но всъщност в произведението от високи граждански позиции композиторът третира естествените за следвоенните години проблеми — не само заличаването на раните от войната, но и повелята да не се допусне ново подобно страдание за човечеството. В реализацията на това произведение оркестърът още един път показа своите огромни възможности в претворяването на значителните и ярки в идейно отношение творби, постигайки силно въздействуваща музикална реализация на отделните части. Особено ярко бе реализиран финалът — стремителен и енергичен, въвеждащ в един нов свят — красив и жизнерадостен. С особена сила тук бе изградена кулминацията — радостна и възбудена, олицетворяваща стремежа към мирен и съзидателен труд. Трудно е да се посочат всички най-ярки прояви в изпълнението на Симфония № 10 от Шостакович, но е наложително да се споменат чудесните прояви на първите цигулки и виолончелите, солата на обоя, кларнета и фагота и отново проявите на великолепните валдхорни.

В лицето на з. а. Николай Евров Концертът за пиано № 2 от Лист намери чудесен интерпретатор. Неговият изпълнителски стил се оказа много близък на издържания основно в светли и прозрачни линии концерт. С голямо майсторство солистът изгради епизодите на типичната за Лист лирика и редуването им с мъжествените и енергични по своя характер моменти. Отново трябва да се отбележи чудесният съпровод, осъществен от оркестъра, и умението то му да участвува активно в цялостното изграждане на творбата.

Сюитата из балета „Жар-птица" от Стравински бе творба близка и отлично позната на колектива. С увлечение и очевидно с приповдигнато настроение бяха изградени отделните части, като умело бяха изтъкнати типичните за руските народни песни и танци черти.

В края на втория концерт публиката отново бе покорена от два блестящо изпълнени биса: Чайковски — из балета „Спящата красавица" и Глинка — увертюра „Руслан и Людмила", чието изпълнение ще остане паметно в съзнанието на любителите на музикалното изкуство.

Концертите на Московския държавен симфоничен оркестър отбелязаха безспорно още в началото на фестивала една от неговите най-значителни кулминации, превърнаха се в забележителен празник на съветското музикално изкуство. За това в сърдечните и възторжени аплодисменти на русенската публика се съдържа не само горещата благодарност за незабравимите и вълнуващи моменти, подарени от съветските симфонични, но и желанието за нови, скорошни срещи с тяхното изключително изкуство.

Силви СТАМБОЛИЕВ,
директор на Русенската филхармония

Част от Московския държавен симфоничен оркестър